

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. III. 20.575/2009/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Ábrók & Horogh Ügyvédi Iroda (4220 Hajdúböszörmény, Pf. 85. szám, ügyintéző: Dr. Horogh Anna ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Antal és Dr. Czakó Ügyvédi Iroda (4028 Debrecen, Magyar u. 13/d. szám, ügyintéző: Dr. Czakó Marianna ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. július 2. napján kelt, 14. P. 21.016/2007/49. számú ítélete ellen az alperes részéről 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, és a felperes részéről a Debreceni Ítéltábla előtt 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 70 875 (Hetvenezer-nyolcszázhetvenöt) Ft elsőfokú perköltséget. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 500 (Tizenkettőezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A peres felek 1982. március 13. napján kötöttek házasságot, melyet a Hajdúböszörményi Városi Bíróság a 3. P. 20.648/2005. számú - a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1. Pf. 20.435/2006/7. számú, 2006. május 25. napján jogerős - ítéletével felbontotta. A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a hivatkozott ítélete indokolásában a házassági életközösség megszakadásának időpontját 1989. október hónapban állapította meg.

A felperes a keresetében kérte az alperessel közös tulajdonát képező ..., ... szám alatti ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetését akként, hogy elsődlegesen az alperes váltsa meg 1/2-ed tulajdoni illetőségét 10 000 000 Ft megváltási ár ellenében, másodlagosan, ha alperes a tulajdoni illetőségét nem kívánja megváltani, vagy teljesítőképessége nincs, akkor a felperest jogosítsa fel az alperes 1/2-ed tulajdoni illetősége megváltására 10 000 000 Ft megváltási ár megfizetése ellenében. Az alperest a teljesítéssel egyidőben kérte a lakás elhagyására kötelezni. Harmadlagosan az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetését árverés útján kérte. Kérte továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását.

A felperes keresetet terjesztett elő a lakáshasználat rendezése és többlet használati díj megfizetése iránt is, mely kereseti igényétől az eljárás későbbi szakaszában elállt.

Az alperes nem ellenezte a közös tulajdon megszüntetését, azonban a vagyonközösség egységes elbírálásának elvére figyelemmel kiegészítette a vagyonmérleget további tételekkel, és ezek alapján kérte a házassági közös vagyon megosztását.

A házassági életközösség megszakadásának időpontját 1996. március 7. napján jelölte meg.

A perrel felmerült költségeinek megfizetésére kérte a felperest kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a peres feleket személyesen meghallgatta, beszerezte a peres felek között folyamatban volt bontóperi, illetve ingó kiadása iránt indított perek iratait, valamint az alperes indítványára széles körű bizonyítási eljárást folytatott le az életközösség megszakadásának időpontjára vonatkozóan.

A felperes a további bizonyítási eljárás és az eljárás elhúzódásának elkerülése miatt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1. Pf. 20.435/2006/7. számú ítéletében megállapított, 1989. októberi időpontot elfogadva határozta meg az életközösség megszűnésének időpontját.

Az alperes ezzel szemben, azt különböző időpontokban jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság a 49. sorszámú ítéletével a ...-i ... hrsz. alatt felvett, a valóságban ..., ... szám alatti ingatlanon a felperes és az alperes között fennálló közös tulajdont árverési értékesítéssel megszüntette akként, hogy az ingatlan legkisebb vételárát 13 949 000 Ft-ban határozta meg.

Előírta, hogy a peres felek a végrehajtási költségeket egymás között 1/2-1/2-ed arányban kötelesek viselni.

Az árverési vételárát a felperes és az alperes között fele-fele arányban osztotta meg azzal, hogy ha az árverés során a legkisebb vételárnál magasabb összeget sikerül elérni, a többletet is ilyen arányban kell elosztani a felek között. Az értékesítés sikere esetén az alperes köteles az ingatlant az árverési vevő rendelkezésére bocsátani azzal, hogy elhelyezéséről maga köteles gondoskodni. Kimondta, hogy az árverés során a végrehajtót nem illeti meg a legkisebb vételár alá történő leszállás joga, továbbá, hogy a feleket az árverés során elővásárlási jog illeti meg.

Az elsőfokú bíróság kötelezte a felperest, hogy az Államnak külön felhívásra fizessen meg 209 100 Ft le nem rótt eljárási illetéket, egyebekben a felek az eljárás során felmerült költségeiket maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság döntése indokolásában számba vette a házassági életközösség ismérveit, lélektani, erkölcsi és vagyoni összetevőit, hangsúlyozva, hogy annak

rendszerinti, de nem szükségképpen tartalmi eleme a közös háztartás, az érzelmi-lelki közösség, a szellemi-, és kulturális kapcsolat, továbbá a rendszeres nemi élet.

Az elsőfokú bíróság taglalta a gazdasági közösség megvalósulásának formáit és az életközösség megszakadására irányuló szándék kinyilvánításának következményét.

Az volt az álláspontja, hogy az alperes által bejelentett tanúk vallomásukban a felek gazdálkodására, pénzkezelésére konkrétan nem tudtak nyilatkozni, az alperes elmondása révén volt csupán tudomásuk arról, hogy a felperes nem adott haza pénzt. A tanúk alkalmoszerűen fordultak meg a felek hajdúböszörményi családi házában, ezért egy-egy találkozásból kétséget kizáróan nem lehet következtetést levonni arra vonatkozóan, hogy a felek között fennállt-e az életközösség vagy sem.

Ellentétesen nyilatkoztak a tanúk a felperes elköltözésének időpontjára is.

Az elsőfokú bíróság a Hajdúböszörményi Városi Bíróság előtt folyamatban volt B. 389/1989. számú büntetőügy 15. sorszámu végzésében rögzített tényállásra utalva - miszerint a jelen per felperese, mint vádlott külön él a jelen per alperesétől, aki az ügy magánvádlója volt - megállapította, hogy az alperes nem bizonyította, miszerint a házassági életközösséget 1996. március 7. napján szakította meg a felperessel, nem bizonyította a közös gazdálkodás tényét sem, ezért a bontóperben megállapított 1989. októberi időpontot vette figyelembe az életközösség megszűnéseként, amely egyben a házassági vagyontársaság elszámolásának is az alapját képezte.

Ezen időpontra állította fel a vagyontörvényt és rendelkezett a közös vagyon megosztásáról. Nem találta alaposnak az alperes ingó-, ingatlan elszámolási igényét, figyelemmel arra, hogy a közös vagyonszerzést nem tudta igazolni a későbbi időszakra nézve.

A vagyontárgyak megosztásánál figyelembe vette azt a tényt is, hogy a peres felek egyezően nyilatkoztak arról, hogy egyéb ingóságot egymással szemben nem kívánnak elszámolni, természetben történt azok megosztása és értékük nélkül az alperes tulajdonába kerültek mindazok az ingóságok, amelyek a ... , ... szám alatti ingatlanban voltak fellelhetők.

A Legfelsőbb Bíróság 1/2008. (V.19.) PK vélemény VIII/G. pontjára hivatkozással az elsőfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy a készkiadások megosztása mellett mindegyik fél viseli a saját költségét.

A felperes illetékfeljegyzési jogban részesült, az alperes teljes személyes költségmentességben, így a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 6. § (2) bekezdése, és a Pp. 84. § (2) bekezdése alapján a felperest kötelezte a le nem rótt eljárás illeték fele összegének a megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, melyben kérte az elsőfokú ítélet perbeli ellenkérelme szerinti megváltoztatását, és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását.

Elsősorban azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi előadással azonos időpontban határozta meg az életközösség megszűnésének időpontját, és ennek alapján rendelkezett a vagyontársaság megszüntetéséről.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan és törvénysértő, a vagyontársaság ekként történő megszüntetése ránézve súlyosan méltánytalan, és objektíve sem helytálló.

Fenntartotta azt az állítását, miszerint a házassági életközösségük 1996. március 7. napján szakadt meg, mely időpontig életvezetésük minden tekintetben megfelelt a házassági életközösség ismérveinek.

Azzal érvelt, hogy a házasságuk 2005. évi felbontása, majd a vagyontársaság ezen időpontot követő megszüntetése is cáfolja az elsőfokú bíróság megállapításait.

Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság által bizonyítékként értékelt büntetőeljárás nyilatkozat egy időbe esett ugyan a különélésükkel, azt azonban a házasság felbontása nem követte, így a nyilatkozatoknak nem volt relevanciája.

Nem vitatta, hogy a meghallgatott tanúk csak eseti jelleggel látták a felperest a lakásban, azonban véleménye szerint joggal merül fel a kérdés, hogy ha nem volt közös gazdálkodás és az életközösség fennállása, akkor mi indokolta az önálló ingatlannal rendelkező felperesnek az alperesnél történő tartózkodását.

Állításait támasztja alá a 2001. december 7. napján kelt, de aláírásra nem került házassági vagyoni szerződés is, amely magában foglalja az általa elszámolni kért vagyontárgyakat.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, ugyanakkor csatlakozó fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezése ellen.

Kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az alperes perköltségben való marasztalását.

Az ítélet tábla felhívására akként pontosította a fellebbezési kérelmét, hogy az általa előlegezett 141 700 Ft szakértői díj fele összegének, azaz 70 875 Ft-nak a megfizetésére kérte kötelezni az alperest, de fenntartotta azt a hivatkozását is, hogy az alperes mindvégig rosszhiszemű, perelhúzó magatartást tanúsított, ezért magatartásának a perköltségre is kiható következménye van, mivel magatartásával felesleges költséget okozott. A kirendelt szakértőnek több olyan tételre kellett nyilatkoznia, amelyek egyértelműen a különvagyonát képezték, és a bíróságnak hosszadalmas tanúbizonyítást kellett feleslegesen lefolytatnia.

A fentiekben túlmenően igényét összecszerűen nem jelölte meg.

Az alperes a felperes csatlakozó fellebbezésére ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a peres felek fellebbezését a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az ítélet tábla az alperes fellebbezését alaptalannak, a felperes csatlakozó fellebbezését részben találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást kellő mélységben feltárta és helyesen állapította meg, a tényállásból levont következtetései a per fő tárgya tekintetében helytállóak, döntése megalapozott és jogszerű.

Az elsőfokú bíróság az ítéletét részletes, meggyőző indokolással látta el, amely önmagában kiegészítésre nem szorul.

A Csjt. 27. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a házasság megkötésével a házastársak között a házassági életközösség idejére házastársi vagyonközösség keletkezik. Ennek megfelelően a házastársak osztatlan közös tulajdona mindaz, amit a házassági életközösség ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön szereztek, kivéve azt, ami valamelyik házastárs különvagyonához tartozik.

Ezért a házastársak vagyoni viszonyainak rendezése szempontjából kiemelkedő jelentősége van a házassági életközösség fennállásának, illetőleg annak időtartama megállapításának. A házassági életközösség megszűnésével a vagyonközösség véget ér, és bármelyik házastárs követelheti a közös vagyon megosztását.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. Adott esetben az igényérvényesítő felet, a felperest terhelte az életközösség megszűnése időpontjának a bizonyítása.

A perbeli esetben azonban a felperes igényérvényesítése nem volt előzmény nélküli, mivel a házasság felbontása során eljáró bíróságok már megállapították az életközösség megszűnésének időpontját.

Az elsőfokú bíróság helyesen mondta ki, hogy a bírói határozat indokolásába foglaltak ítélt dolgot nem eredményeznek, ezért a bíróságnak lehetősége van arra, hogy mind a házassági életközösség kezdő, mind a végső időpontját a korábbi, a bontóperi ítéletben foglaltaktól eltérően állapítsa meg, feltéve, ha arra a felek egyező nyilatkozata, vagy a további bizonyítás eredménye lehetőséget biztosít.

Figyelemmel arra, hogy a felperes az elszámolás alapjául elfogadta a korábbi ítéleti megállapításban foglalt időpontot, a bizonyítási teher megfordult, és az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a házassági életközösség többszöri megszakadása a házassági életközösség megszűnését nem eredményezte, az csupán 1996. március 7. napján következett be.

Az elsőfokú bíróság az irányadó gyakorlatot idézve számba vette az életközösség tartalmi ismérveit, széles körű bizonyítást folytatott le, melynek eredményeként a bizonyítékok helyes, okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes értékelése alapján hozta meg a döntését.

Az elsőfokú bíróság kellő súllyal értékelte az alperes többszöri, önellentmondó nyilatkozatait, melyek a rendelkezésre álló bizonyítékokkal együttesen sem voltak alkalmasak a korábbi ítéletben megállapított időtartam cáfolatára.

Az alperes a fellebbezésében új, az elsőfokú bíróság által nem értékelt bizonyítékokra nem hivatkozott, ezért fellebbezési érvelése az érdemben helyes elsőfokú döntés megváltoztatását nem eredményezhette.

Az elsőfokú bíróság az életközösség végleges megszűnésének időpontját alapul véve állította fel a vagyonmérleget, és ezen időpontban végezte el a vagyon megosztását, ezért az alperes által elszámolni kért vagyontárgyakat helyesen mellőzte.

Figyelemmel arra, hogy az alperes az elsőfokú ítélet rendelkezéseit, az elsőfokú bíróság 1989. októberi időpontra vetített elszámolását egyebekben nem sérelmezte, az ítéletábra

az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - lényegében helyes indokai szerint - helybenhagyta.

Az ítélet tábla ugyanakkor részben alaposnak találta a felperes csatlakozó fellebbezését, mely az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését támadta.

Az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság 1/2008. (V.19.) PK vélemény VIII/G. pontjára hivatkozással hozta meg a döntését akként, hogy a készkiadások megosztása mellett mindegyik fél viseli a maga költségét.

A közös tulajdon megszüntetése iránti perek ugyanis mindegyik tulajdonostárs, de mégis inkább a pert megindító fél érdekét szolgálják, ezért ha a perre, illetőleg egyes perbeli lépésekre egyik fél sem szolgáltatott okot a magatartásával, közöttük csak a felmerült szükséges kiadásokat kell megosztani, míg a többi saját költségét mindegyik fél maga viseli. Ha valamelyik fél magatartása ettől eltérést indokol, a magatartások értékelésével kell a perköltség viselése felől határozni.

Az adott esetben az elsőfokú bíróság nem észlelte, hogy a készkiadások megosztásáról nem rendelkezett. A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a szakértői díjat ő előlegezte, ezért annak megosztása a felek között indokolt.

Bár az ítélet tábla helytállóan találta a felperes érveit tekintetben is, hogy az alperes magatartásával okot szolgáltatott arra, hogy a perköltség viselésének általános szabályától a bíróság eltérjen - mert az életközösség időpontját eredménytelenül vitató álláspontja miatt került sor hosszadalmas bizonyítási eljárásra, és többlet költségekkel járt az általa állított időpontra vetített elszámolási igénye bizonyítása is - azonban az ítélet tábla a készkiadás megosztásán túlmenően a perköltség megosztására nem látott lehetőséget, mivel az ítélet tábla felhívására a felperes erre nézve nem terjesztett elő határozott fellebbezési kérelmet. Ennek azért is lett volna jelentősége, mert a csatlakozó fellebbezésében a felperes csak a perköltség összegét sérelmezte, a jogorvoslati eljárásban pedig a vitássá tett követelés megállapítása végett (Itv. 39. § (1) bekezdés) nem mellőzhető a perköltség összegszerű megjelölése, amely alapján kerülhet sor a fellebbezett érték megállapítására.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperest a készkiadás fele összegének a megfizetésére kötelezte a felperes javára, egyebekben - határozott fellebbezési kérelem hiányában - az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség viselése tárgyában helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt, a felperes fellebbezése részben eredményes, ezért az ítélet tábla a Pp. 81. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a pervesztesség-pernyertesség arányában kötelezte az alperest a túlnyomórészt pernyertes felperes költségének a megfizetésére, melynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1), (2) bekezdés a.) és b.) pontja, (5)-(6) bekezdése alapján állapított meg azzal, hogy az így megállapított ügyvédi munkadíjra a rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján felszámította az ügyvédi tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét is.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összegét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.-14. §-a alapján az Állam viseli.

Debrecen, 2010. február hó 05. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk előadó bíró,
Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó